

Ympäristölupa

Laajankankaan ampumarata, Paltamon riistanhoitoyhdistys

Asia

Päätös ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisesta ympäristölupahakemuksesta ulkona sijaitsevalle ampumaradalle sekä ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesta hakemuksesta aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa.

Hakija

Paltamon riistanhoitoyhdistys
Y-tunnus 0188810-1
Talonpoijantie 4 as 15, 88300 Paltamo

Yhteyshenkilö:

Aaro Möttönen
+358 405 285 711
paltamo@rhy.riista.fi

Ampumaradan tiedot

Laajankankaan ampumarata
Vartiuksentie 61, 88400 Ristijärvi

Luvan hakemisen peruste

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14 a mukaan ulkona sijaitseva ampumarata on ympäristölupavelvollinen.

Toimivaltainen viranomainen

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 §:n 13 a kohdan mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ulkona sijaitsevan ampumaradan ympäristölupa-asian.

Toiminta, jolle lupaa haetaan

Ympäristölupaa haetaan Paltamon riistanhoitoyhdistyksen ylläpitämän Laajankankaan ampumaradan toiminnalle. Ampumaradan ratatoiminta sisältää:

- kivääriradan, jossa on ampumapaikat 75, 100 ja 150 metriä. Kivääriradan yhteydessä sijaitsee ampumakokeiden suoritusrata sekä kohti tulevan karhun harjoitusammuntarata
- pienoiskivääriradan 50 metriä. Kivääri- ja pienoiskivääriradalla ammutaan myös pistoolilla ja ammunnat tapahtuvat ampumakoppien lisäksi myös välialueelta
- skeet-haulikkoradan, jossa on käytössä ainoastaan B-torni
- 3D- jousiammuntaradan.

Kyseessä on olemassa oleva toiminta, jolla ei ole ollut aiempaa ympäristölupaa. Ampumatoiminta alueella on alkanut vuonna 1980.

Aiemmin myönnetyt luvat, päätökset ja sopimukset

Oulun lääninhallitus on myöntänyt 19.5.1980 luvan ampumaradan rakentamiselle. Ampumarata on merkitty ympäristönsuojelun tietojärjestelmään 18.4.2002. Paltamon kunnan ympäristölautakunta on antanut päätöksen 24.9.2002, ettei rata tarvitse ympäristölupaa. Poliisi on suorittanut ampumaradalla tarkastuksen 14.5.2024. Paltamon kunnan ympäristötarkastaja on velvoittanut 11.6.2024 toiminnanharjoittajaa hakemaan toiminnalle ympäristölupaa.

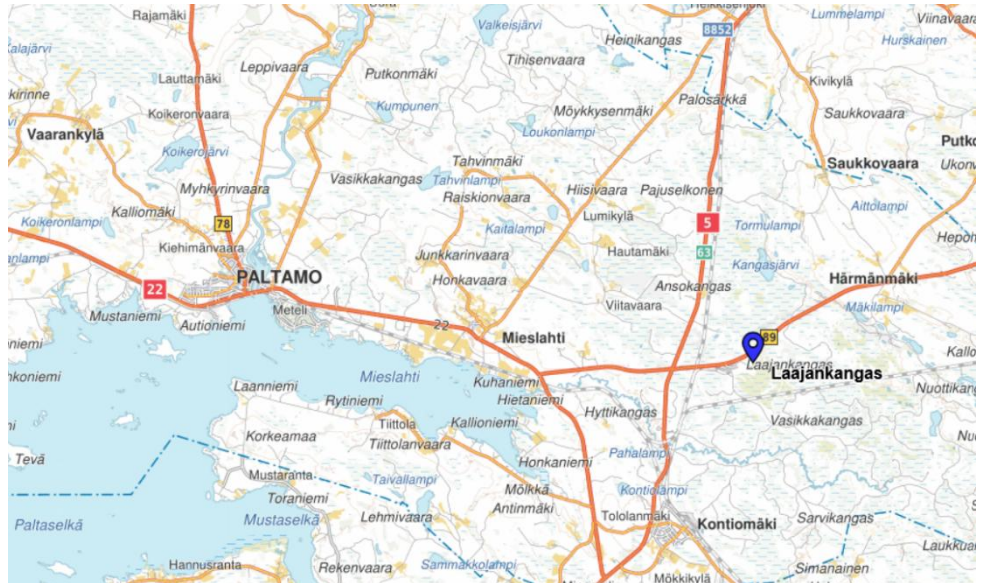
TOIMINTA-ALUE JA SEN YMPÄRISTÖ**Toiminnan sijainti**

Sijaintitiedot:

Koordinaatit ETRS-TM35FIN

N 7140110 E 555764

Rata sijaitsee Paltamon kunnassa Paltamon riistanhoitoyhdistyksen omistamalla kiinteistöllä 578-405-67-1 Laajankangas, noin 15 km Paltamon keskustasta itään osoitteessa Vartiuksentie 61. Ampumarata on aloittanut toimintansa nykyisellä paikalla vuonna 1980. Toiminta sijoittuu kartalle kuvan 1 mukaisesti.

Kuva 1. Alueen sijainti kartalla.

Naapurikiinteistöt

578-405-68-10

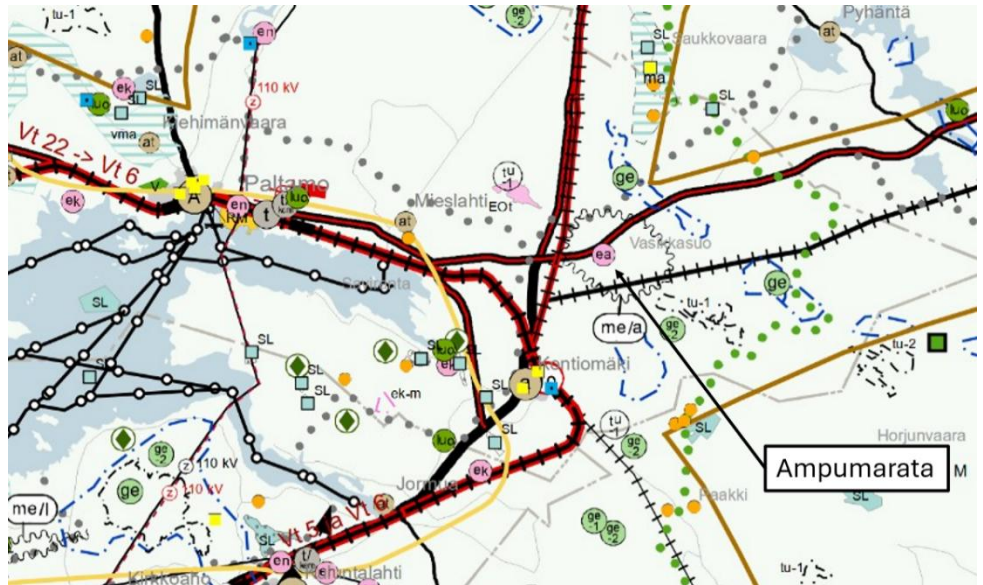
578-405-16-68, Laajankangas

Kaavoitustilanne ja muut maankäyttöön liittyvät suunnitelmat

Hakemuksen mukaisella alueella ei ole voimassa olevaa tai vireillä olevaa asematai yleiskaavaa.

Alueella on voimassa Kainuun maakuntakaava 2020 ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030. Kaavassa alue on osoitettu merkinnällä "ea" ja sen ympärille on merkitty ohjeellinen melualue merkinnällä "me/a". Merkinnällä "ea" osoitetaan puolustusvoimien käytössä ja siviilikäytössä olevia ampumaratoja, joihin kohdistuu vähintään seudullisesti tai maakunnallisesti tärkeitä kehittämistarpeita sekä maankäyttölistien edellytysten turvaamis- ja yhteensovittamistarpeita muun maankäytön kanssa. Merkintää koskee suunnittelumääräys: "Ampumaradan suunnittelussa on otettava huomioon ampumaratatoiminnan ympäristövaikutukset sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.". Merkinnällä "me/a" osoitetaan siviilikäytössä olevien ampumaratojen ohjeelliset melualueet. Ohjeellista melualueutta koskee suunnittelumääräys: "Alueelle ei tule suunnitella sijoitettavaksi uusia asuntoja tai muita melulle herkkiä toimintoja. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston antamien ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvojen vaatimukset.". Ote Kainuun liiton julkaisemasta Kainuun yhdistelmämaakuntakaavasta on esitetty kuvassa 2. Yhdistelmämaakuntakaavaan on koottu yhteen kuusi Kainuussa lainvoimaisesti vaikuttavaa maakuntakaavaa.

Kuva 2. Ote Kainuun yhdistelmämaakuntakaavasta.

Lähiympäristö

Ampumarata-alueita ympäröivä alue on metsämaata ja ojitettua turvemaata. Noin 300 metriä radan länsipuolella sijaitsee vanha Haukiputaan sahan tuotantolaitos. Sahalaitos toimi 70- ja 80-luvuilla. Nykyisin alueella sijaitsee Oulun Energian puun välivarastoalue. Noin 700 metriä ampumaradan länsipuolella on Väyläviraston hallinnoima Laajankankaan koeajokeskus, jossa testataan rautatiekalustoa.

Maaperä ja topografia

Ampumarata-alueen maaperä on GTK:n aineiston mukaan pääasiassa karkeara-keista maalajia, jonka päälaajitetta ei ole selvitetty. Laajansuolla maaperää peittää paksu turvekerros.

Ampumarata sijaitsee noin 178 m mpy korkeudessa. Rata sijaitsee hieman muuta lähimaastoa korkeammalla. Maaston pääviettosuunta on kohti länttä. Radan eteläpuolella Laajansuo sijaitsee noin 177 m mpy korkeudessa, pohjoispuolella Heini-puro on noin 173 m mpy korkeudessa ja länsipuolella Laajanjoki noin 169 m mpy korkeudessa. Kivirakka radan koillispuolella on noin 198 m mpy korkeudessa.

Ampumarata on merkitty valtion ympäristöhallinnon ylläpitämään maaperän tilan tietojärjestelmään.

Häiriölle alttiit ja herkäät kohteet

Alueen välittömässä läheisyydessä ei ole asutusta. Lähimmät vapaa-ajan asuinrakennukset sijaitsevat yli 3 kilometrin etäisyydellä ampumaradan itä-/koillispuolella. Lähin asuinrakennus sijaitsee pääampumasuunnan takana noin 2,1 kilometrin etäisyydellä ampumaradan länsipuolella. Muut häiriölle alttiit kohteet, kuten koulu ja päiväkotit sijaitsevat Kontiomäessä yli 5 kilometrin etäisyydellä alueen eteläpuolella.

Toiminta-alue ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle. Lähin luokiteltu pohjavesialue Sarvikangas sijaitsee noin 2,6 kilometrin etäisyydellä ampumaradan eteläpuolella. Toinen luokiteltu pohjavesialue Majoanharju sijaitsee noin 2,7 kilometrin päässä alueen koillispuolella. Ampumarata-alueen läheisyydessä ei ole talousvesikaivoja.

Ampumarata-alueella ei ole pintavesikohteita. Ampumarata sijaitsee Laajanjoen valuma-alueella. Laajanjoki on ampumaradan lähin vesilain (587/2011) määritelmien mukainen vesistö. Etäisyyttä ampumarata-alueelta Laajanjokeen tulee lähimmillään noin 450 metriä. Ampumarata-alueen pintavedet jakaantuvat karttatarkastelun perusteella pohjoiseen ja eteläiseen valuma-alueeseen, jotka purkavat vetensä Laajanjokeen kahdessa eri kohdassa. Vedenkulkeutumisreittejä ei ole havaittu rata-alueella. Maaperän pintakaltevuuksien perusteella vedet suotautuvat tai kulkeutuvat pintavaluntana viereiselle Laajansuon suoalueelle ja Vartiuksentien reunusjoon.

Euroopan komissio on hyväksynyt asetuksella lyijyhaulien käytön kieltämisen kosteikoilla (EU 2021/57), ja Suomi etenee REACH-asetuksen mukaisessa lyijyhaulien kosteikkorajoitusta koskevassa asiassa niin sanotun perusrajoituksen mukaisesti. Päätös tarkoittaa sitä, että lyijyhaulien käyttö on kielletty kosteikkoalueilla ja niiden suojavyöhykkeillä 15.2.2023 jälkeen. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on asetuksen tulkintaohjeessaan (Tukes 2023) määritellyt lyijyhaulikieltoalueet, ja ne on julkaistu Maanmittauslaitoksen karttapalvelussa. Karttapalvelun ja tulkintaohjeen perusteella Laajankankaan ampumaradan kivääriradan taustavallin puoleinen pääty sijoittuu Laajansuon kosteikkoalueen suojavyöhykkeelle.

Toiminta-alue ei sijaitse luonnonsuojelu- tai Natura-alueella. Alue ei kuulu myöskään valtakunnalliseen luonnonsuojeluohjelmaan. Lähimpään luonnonsuojelualueeseen tai -kohteeseen tai luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeään alueeseen on etäisyyttä toiminta-alueen rajasta vähimmillään 1,1 kilometriä. Lähin kohde on yksityisten mailla oleva luonnonsuojelualue Faban Tervahauta. Alue kuuluu luontotyyppien tai lajien hoitoalueisiin.

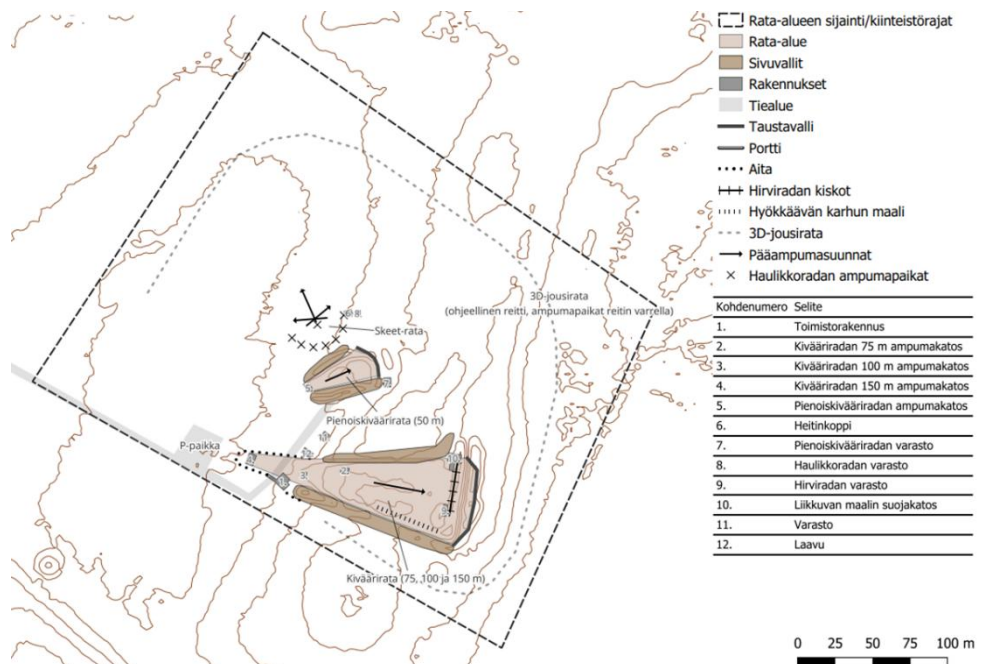
Naapurikiinteistöllä 578-405-68-10 noin 100 metriä alueesta lounaaseen on kaksi muinaismuistolain (295/1963) nojalla rauhoitettua kiinteää muinaisjäännöstä (tervahautoja), jotka on merkitty Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin. Alueen itäpuolella noin kilometrin päässä on myös muinaisjäännöskohteita (tervahautoja).

HAKEMUKSEN MUKAINEN TOIMINTA

Toiminnan yleiskuvaus

Ampumaradalla harjoitetaan metsästys- ja urheiluammuntaa näihin tarkoitettuilla luotiaseilla ja haulikoilla. Ampumarataa käyttävät Paltamon riistanhoitoyhdistyksen jäsenten lisäksi alueen metsästysseurojen jäsenet, reserviläiset ja muut henkilöt. Ampumarata on ammuntaa harrastavien käytössä käyttömaksua vastaan.

Ampumaradalla on 1 kpl kiväärirata, jonka ampumamatkat ovat 75, 100 ja 150 metriä, 1 kpl pienoiskiväärirata 50 metriä sekä skeet-haulikkorata. Skeet-haulikkoradalla on käytössä ainoastaan B-torni. Kivääriradan yhteydessä sijaitsee ampumakokeiden suoritusrata sekä kohti tulevan karhun harjoitusammuntarata. Alueella on myös 3D-jousiampuntarata. Alueella on toimisto ja varastorakennuksia. Ote ampumaradan asemapiirroksista ja toimintojen sijoittumisesta on esitetty kuvassa 3.

Kuva 3. Asemapiirros, Laajankankaan ampumarata.

Ampumaradalla ammutaan eri aseilla yhteensä arviolta noin 28 000 laukausta vuodessa. Laukauskäärän arvioidaan tulevaisuudessa nousevan enimmillään 42 000 laukaukseen.

Radalla järjestetään satunnaisesti alueellisia, paikallisia ja jäsenten välisiä kilpailuja. Kilpailut eivät eroa radan normaalista ampumatoiminnasta. Riistanhoitoyhdistyksen hirviradalla suoritetaan lakisääteinen (laki metsästyslain muuttamisesta 504/2017) ampumakoe. Ampumakoe tulee suorittaa, mikäli aikoo metsästää kuusipeuraa, saksanhirveä, japaninpeuraa, metsäkaurista, hirveä, valkohäntäpeuraa, metsäpeuraa tai karhua rihlatulla luotiasella. Ampumakokeessa korostetaan harkitun ja tarkan riistalaukauksen merkitystä sekä sitä, että kokeessa käytetty ase on entuudestaan tuttu ja kunnolla kohdistettu. Ampumakokeen järjestää riistanhoitoyhdistys, joka myös antaa hyväksytystä suorituksesta todistuksen. Paltamon riistanhoitoyhdistys järjestää Laajankankaan ampumaradalla vuosittain lakisääteisiä ampumakokeita. Kokeet ammutaan pääsääntöisesti viikonloppuisin ja arki-iltaisain.

Toiminta-ajat

Radan toiminta painottuu valoisaan ja lumettomaan aikaan. Käyttöajaksi hakija esittää ma-su klo 7.00–22.00.

Radat ja ratarakenteet

Kiväärirata sijaitsee ampumarata-alueen eteläosassa. Ampumasuunta radalla on itään. Kivääriradalla on umpinaiset ampumakopit, joissa on ampumasuuntaan aukko. Jokaisessa kopissa on turvalippu, joka varoittaa, että radalla on ammunnat käynnissä. Lisäksi saapuvan tien suunnassa on portti ja aita, joka estää alueelle asiattomilta autolla ja jalan pääsemisen. Ampumapaikkoja kussakin kopissa on 1 kpl ja lisäksi 75 metrin kopeissa on ammunnan valvojan paikka.

Kivääriradalla on noin 2 metriä korkeat sivuvallit. Taustavalli on noin 5 metriä korkea. Tausta- ja sivuvallit ovat maavalleja. Radan maalialueella on lisäksi maa-aineksesta tehty etuvalli. Radalla ammutaan liikemaalia sekä paikallaan pysyviä tauluja. Radalla ammutaan myös pistoolilla ja ammunnat tapahtuvat ampumakoppien lisäksi välialueelta. Haitta-aineet radalla kertyvät pääasiassa taustavalliin. Kohti tulevan karhun harjoitusammuntaradalla ammuttaessa laukaukset kohdistuvat taustavallin lisäksi oikeanpuoleiseen sivuvalliin.

Pienoiskiväärirata sijaitsee kiinteistön keskellä. Pääampumasuunta radalla on itäkoilliseen. Pienoiskivääriradalla sijaitsee ampumakoppi 50 metrin etäisyydellä maalialueesta. Ampumapaikkoja kopissa on 2 kpl. Radan tausta- ja sivuvallit ovat noin 2,5 metriä korkeita. Tausta- ja sivuvallit ovat maavalleja. Radalla ammutaan liikemaalia sekä paikallaan pysyviä tauluja. Radalla ammutaan myös pistoolilla ja ammunnat tapahtuvat ampumakoppien lisäksi välialueelta. Radalla ammutaan myös toiminnallisia lajeja. Haitta-aineet radalla kertyvät taustavallien lisäksi sivuvallihin.

Skeet-haulikkorata sijaitsee pienoiskivääriradan pohjoispuolella. Skeet-haulikkoradalla on käytössä ainoastaan oikeanpuoleinen B-torni. Haulien leviäminen radalla on tämän takia hieman suppeampaa kuin tavanomaisella skeet-radalla. Ampumarata-alueella sijaitsee lisäksi 3D-jousiammuntarata, joka kiertää muiden rata-alueen toimintojen ulkopuolella. Ampumapaikkoja jousiammuntaradalla on yhteensä 15 kpl. 3D-jousiammuntaradasta ei aiheudu haitta-aineiden kuormitusta tai melua. Haulikkoradan ollessa käytössä, liikkuminen 3D-jousiammuntaradan alueella on rajoitettua.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Ampumaradalle liikennöidään Paltamo-Vartius kantatie 89:lta kiinteistölle kääntyvää tietä pitkin. Radan käyttö ei lisää merkittävästi liikennesuoritetta alueella.

Energian- ja vedenkäyttö

Ampumaradalla ei ole käytössä juoksevaa vettä tai kaivoa. Toiminnan energiankäyttö on pientä.

Jätevedet ja viemäröinti

Ampumaradalla ei synny harmaita tai mustia jätevesiä, eikä alueella ole viemäröintiä. Radalla sijaitsee kuivakäymälä, jonka käymäläjäte kompostoidaan alueella.

Jätteet ja niiden käsittely

Ampumaratatoiminnan jätemäärät arvioidaan vähäisiksi. Jättemäärät tarkentuvat jatkossa ympäristöluvan tarkkailun myötä. Syntyviä jätteitä ovat pääasiassa patruunoiden metalliset hylsy, pahiset maalitaulut, patruunapakkausten pahvi- ja pieni-muotoinen muovijäte sekä haulikonpatruunoiden muoviset välitulpat ja hylsy ja haulikkoammunnassa käytettävät kiekot. Metalliset hylsy kerätään omiin astioihin ja viedään metallinkeräykseen tai käytetään uudelleen ladattavana. Jäteastiat sijaitsevat toimistorakennuksen kuistilla ja sen radan puoleisessa päädyssä, lisäksi jokaisessa ampumakopissa on jäteastia pahvijätteelle. Haulikkoradalla on välivarasto pahvijätteelle varastorakennuksessa. Haulikkoradan ampumapaikoilla on hylsyjä varten jäteastiat ja ne tyhjennetään toimistorakennuksen päädyssä oleviin tynnyreihin. Jätteet kuljetetaan radalta pois jätteenkäsittelylaitokselle tarvittaessa. Arvio toiminnassa syntyvistä jätteistä on esitetty taulukossa 1.

Taulukko 1. Tiedot toiminnassa syntyvistä jätteistä.

		Käsittely- tai hyödyntämistapa	Toimituspaikka (jos tiedossa)
Maalitaulut	20	Kierrätys	Jätteenkeräys
Patruunoiden pakkaukset	50	Kierrätys	Jätteenkeräys
Muoviset haulikupit	-	-	-
Hylsy	260	Keräys	Kiväärin hylsy metallinkeräykseen Haulikon hylsy jätelaitokseen
Muu metalliromu	0	-	
Kiekot	500	Ei hyödynnetty	Putoamispaikalla
Luodit ja haulit			
Puujäte	10	Grilli	Puhdas puu hyödynnetään ampumaradalla
Sekajäte	10	Radalla	Jätteenkeräys
Biojäte	10	Ulkokäymälä	Kompostoidaan kiinteistöllä

Ympäristöasioiden hallintajärjestelmä

Radalla ei ole erillistä ympäristöasioiden hallintajärjestelmää.

Ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen

Ampumaratatoiminnan merkittävimmät ympäristövaikutukset ja -riskit liittyvät ampumameluun sekä luotien ja haulien sisältämien raskasmetallien mahdollisiin vaikutuksiin ympäristössä. Ampumamelun vaikutukset liittyvät ensisijaisesti häiritsevyyteen ja elinympäristön viihtyisyyteen. Haitta-aineiden leviämisen suhteen ampumaratatoiminnasta aiheutuu erittäin harvoin välittömiä tai lyhyen aikavälin ympäristövaikutuksia. Haitta-aineiden ympäristövaikutukset ilmenevät pitkällä aikavälillä, kun luodit ja haulit rapautuvat ja niistä vapautuvat haitalliset aineet voivat kulkeutua laajemmalle ympäristöön.

Äänen leviämiseen ja vaikutuksiin liittyvät tekijät

Ampumamelu koostuu yleensä kahdesta osasta: laukausääni eli suupamaus ja luodin lentoääni eli ylääänipamaus. Ampumamelun haitallisuuden arviointi perustuu valtioneuvoston päätökseen ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997). Ampumaradan aiheuttamien meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyvyyden turvaamiseksi on ohjeena, että melutaso ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssiakavakiolla (L A_{max}) määritettyä taulukon 2 mukaisia arvoja. Päätöstä sovellettaessa on otettava huomioon ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampuma-ajat, laukausmäärät ja ampumalajit, sekä alueen todellinen tai suunniteltu käyttö ja merkitys. Melun arvioinnin ja toimenpiteiden

suunnittelun lähtökohtana ovat luotettavat ja riittävän laajat meluselvitykset sekä tieto ratakohtaisista laukausmääristä.

Taulukko 2. Ampumaratamelun ohjearvot (VNp 53/1997).

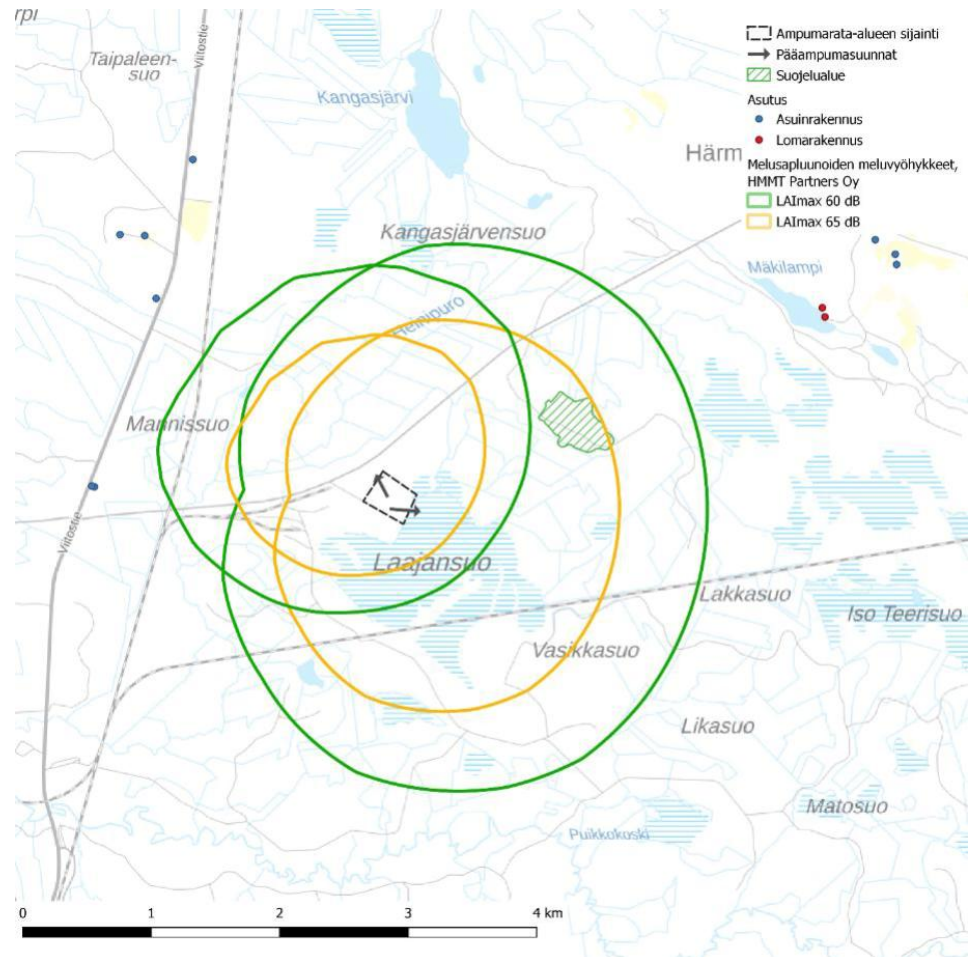
Alueen käyttö	Ohjearvo (L_{Amax})
Asumiseen käytettävät alueet	65 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	65 dB
Virkistysalueet taajamissa tai niiden välittömässä läheisyydessä	60 dB
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	60 dB
Loma-asumiseen käytettävät alueet	60 dB
Luonnonsuojelualueet	60 dB

Suomessa melulle säädetty arviointimenettely on melun suora mittaaminen, jota mitataan ympäristöministeriön ampumaratamelun mittaushyönteeseen (1999) mukaisesti. Melun fyysisen mittaamisen on kuitenkin havaittu olevan ampumatoiminnan suhteen epätarkka arviointikeino, sillä ohjeistuksen mukaisissa mittaolosuhteissa yksittäisten laukausten pienimpien ja suurimpien äänitasojen ero voi olla jopa 20–30 dB. Mittaustulokset edustavat aina vain itseään eli juuri mittauspäivänä ja mittaushetkellä esiintynyttä tilannetta ja esiintyneitä olosuhteita. Melun mittaamisen sijaan laskennallisten melumallinnusten on havaittu tuottavan luotettavammin pitkän ajan melutilannetta edustavan tuloksen. Ympäristöministeriö on julkaissut ampumaratojen ympäristövaikutusten arvioinnista BAT-oppaan (4/2014), jossa ensimmäisen tason melutarkasteluun esitetään sapluunamallia. Ampumaradan ja sitä ympäröivien häiriölle alttiiden kohteiden sijaintien ollessa tiedossa jokaista lajirataa voidaan tarkastella kyseiselle asetyypille laaditun melusapluunan avulla. Sapluuna sovitetaan kartan päälle, ja mikäli meluvyöhykkeiden sisään ei sijoitu häiriölle alttiita kohteita ei tarkempaa melutarkastelua tarvita. Jos kohteita sijoittuu meluvyöhykkeiden sisään, on laadittava meluselvitys ja meluntorjunnan tarve on arvioitava riittävällä asiantuntemuksella.

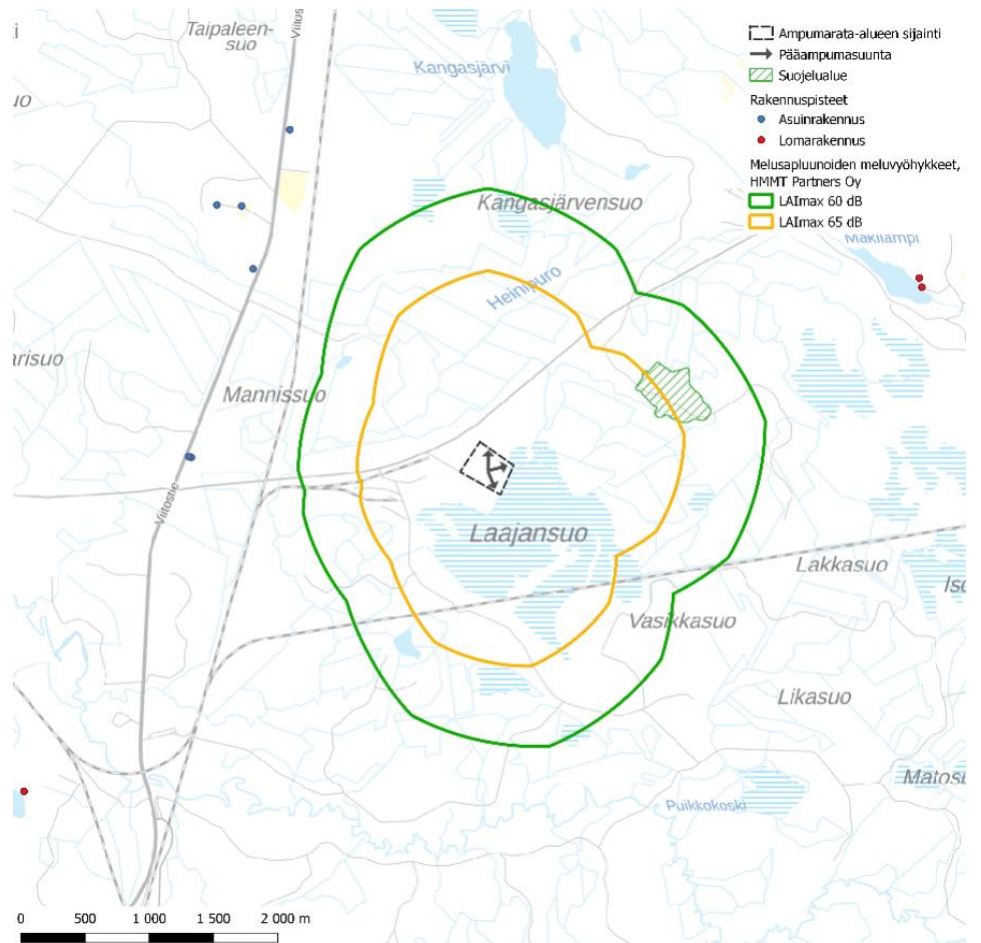
Tiedot ampumaradan melusta

Laajankankaan ampumaradan melun leviämistä suhteessa mahdollisesti häiriintyviin kohteisiin on tarkasteltu melusapluunamalleilla. Sapluunamallit pohjautuvat BAT-oppaassa (4/2014) kuvattuihin malleihin, joita on tarkennettu uudempien melupäästömittauksien perusteella BAT-oppaan julkaisun jälkeen (Hanski & Markula 2021 ja Markula, Parri ja Pääkkönen 2016). Sapluunamallit tarkastelevat asekohtaisen melun leviämistä äänitehon, suunnan ja geometrisen vaimentumisen perusteella. Sapluunamalli ilmaisee meluvyöhykkeet tasaisessa avoimessa pehmeässä maastossa ilman ampumasuojia tai muita melua vaimentavia tekijöitä.

Tarkastelun perusteella voidaan todeta, että Laajankankaan ampumarata ei aiheuta meluhaittaa, eikä tarkemmalle meluselvitykselle ole tarvetta. Melusapluunoiden perusteella melun ohjearvot eivät ylitä yhdelläkään asuin- tai lomarakennuksella. Melusapluunat eivät huomioi maastonmuotojen, ampumakatoksen ja kasvillisuuden melua vaimentavia vaikutuksia, joten todellisuudessa melualue on sapluunamallien esittämää huomattavasti pienempi. Sapluunatarkastelu on toteutettu kiväärin, pistoolin ja skeet haulikkoammunnan sapluunamalleilla. Pienoiskiväärin tuottamat melutasot ovat kiväärin, pistoolin ja haulikon melutasoja selvästi pienempiä, joten melun ohjearvot eivät ylitä, vaikka radalla ammuttaisiin myös niillä. Ohjearvot eivät myöskään ylitä, vaikka ampuminen tapahtuisi ampumakatosten lisäksi myös muualta rata-alueelta. Kivääriä ja haulikkoa käytettävien ratojen melusapluunatarkastelu on esitetty kuvassa 4 ja pistoolia käytettävien ratojen yhdistetty melusapluunatarkastelu on esitetty kuvassa 5. Myöskään aiemmin tehdyn Ramboll Finland Oy:n 27.3.2017 toteuttaman maakunnallisen meluselvityksen perusteella melun ohjearvot eivät ylittyneet yhdelläkään asuin- tai lomarakennuksella ampumaradan ympäristössä.

Kuva 4. Kiväärin ja haulikon melutarkastelu tasaisen maan melusapluunoilla.

Kuva 5. Pistoolin yhdistetty melutarkastelu tasaisen maan melusapluunoilla.

Haitta-ainepäästöt ja niiden kulkeutuminen maaperään, pinta- ja pohjavesiin

Ampumaratojen yleisimmät haitta-ainepäästöt ovat peräisin luodeista ja hauleista. Luodeissa ja hauleissa käytettävät yleisimmät haitalliset aineet ovat pääasiassa metallit, joista merkittävin on lyijy.

Ratarakenteisiin jääneet luodit ja haulit altistuvat ajan saatossa ympäristöolosuhteille, jolloin ne voivat vähitellen liueta sade- ja sulamisvesiin. Liuenneet metallit voivat huuhtoutua pintavesiin tai imeytyä syvemmälle maaperään ja olosuhteitten mukaan kulkeutua jopa pohjaveteen saakka. Ympäristöolosuhteet, kuten ratarakenteen vedenläpäisevyys, maalaji ja pH sekä sademäärä, vaikuttavat merkittävästi siihen, kuinka nopeasti ja missä määrin luotien ja haulien rapautumista ja sen seurauksena vapautuvien haitta-aineiden kulkeutumista ympäristöön on mahdollista tapahtua. Haitta-aineiden kulkeutumisriski pinta- ja pohjaveteen sekä oijen ja vesistöjen sedimenttiin on pääsääntöisesti suurempi haulikkoradoilla kuin kivääri- ja pistooliradoilla, koska haulikkoammunnan aiheuttama laukauskohtainen kuormitus on suurempaa ja kuormittuva alue on laajempi. Lisäksi haulien rapautuminen on niiden pienen koon vuoksi nopeampaa kuin luotien.

Ampumaradoilla lyijy on yleensä sitoutunut voimakkaasti pintamaan orgaaniseen kerrokseen. Tämä johtuu sekä lyijyn yleisesti heikosta mobiliteetista monissa olosuhteissa sekä lyijyn taipumuksesta sitoutua muun muassa orgaaniseen ainekseen ja savimineraaleihin. Haulit muodostavat maaperässä pinnalleen sekundäärimineraaleja, joiden, pikemmin kuin alkuperäisen lyijyn, liukenemisominaisuudet määrittävät haulien hajoamisnopeuden. Maaperän lyijypitoisuudet laskevat tyypillisesti nopeasti syvyyden funktiona, korkeiden pitoisuuksien rajoituessa pintamaahan/ratarakenteeseen.

Ampumatoiminnan aikana radan käyttäjät saattavat altistua lyhytaikaisesti lyijypölylle. Päästöt ilmaan ovat kuitenkin paikallisia eikä pölyn arvioida leviävän tuulen mukana pitkiä matkoja.

Pintavesiin mahdollisesti kulkeutuvista metalleista merkittävimmän riskin aiheuttavat lyijy ja kupari. Ampumaratatoiminnan yhteydessä lyijy on niin sanottu indikaattorimetalli, jonka ilmaantuminen edeltää muiden metallipitoisuuksien nousua. Haitta-aineiden kulkeutuminen ratarakenteista pintavesiin voi tapahtua pintavalunnan mukana sekä liukoisessa muodossa, että maapartikkeleihin sitoutuneena. Haitta-aineita voi kulkeutua pintavesiin myös pintaveteen purkautuvan pohjaveden mukana, lähinnä liukoisessa muodossa. Kulkeutumisriskiin vaikuttaa erityisesti rata-alueella muodostuvan ja alueen ulkopuolelta tulevan pintavalunnan määrä, jota säätelevät muun muassa pintamaan kaltevuus, sademäärä, maalajit ja kasvillisuus.

Pohjaveden kannalta suurimman kulkeutumisriskin haitta-aineista aiheuttavat lyijy ja antimoni. Antimonin liukoisuus ja kulkeutuvuus ovat usein selvästi lyijyä suurempia, mutta aineen pitoisuudet ja kokonaismäärät ratarakenteissa ovat lyijyä huomattavasti pienempiä. Haitta-aineiden kulkeutumisriski luotias- tai haulikkoradan rakenteista pohjaveteen voi tulla lähinnä vajoveden kautta. Lyijyn kulkeutuvuus maaperässä on yleensä suhteellisen heikkoa, mutta muun muassa happamat ja kosteat olosuhteet, lyhyt etäisyys pohjaveden pinnan ja ratarakenteen pinnan välillä, vettä läpäisevät maakerrokset sekä ratarakenteen suuri lyijymäärä voivat lisätä sen kulkeutumisriskiä pohjaveteen.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) ja Suomen ympäristökeskus (SYKE) toteuttivat vuosina 2010–2011 "Haitta-aineiden kulkeutumisen arviointi ampumarata-alueilla"-nimisen hankkeen, jossa selvitettiin lyijyn, antimonin ja arseenin pitoisuuksia maaperässä, vajovedessä ja pohjavedessä, sekä arvioitiin näiden alkuaineiden kulkeutumisriskiä pohjaveteen Nummi-Pusulan riistanhoitoyhdistyksen Mansikkakuopan haulikkoradalla, joka sijaitsee tärkeäksi luokitellulla Keräkankareen pohjavesialueella. Perusteellisissa tutkimuksissa todettiin, että ratarakenteissa oli suuria määriä lyijyä, antimonia ja arseenia. Suurimmat ja helppoliukoisimmat pitoisuudet keskittyivät orgaanista ainesta sisältävään ylimpään maakerrokseen. Tutkimusten mukaan maaperässä, jossa on korkea pH ja korkea orgaanisen aineksen pitoisuus, muuntumistuotteet ovat vain osin liukenevia ja voivat pysyä haulien pinnassa tai sitoutua

ylempiin maakerroksiin. Mansikkakuopan tutkimuksissa pohjavedessä ei havaittu kohonneita haitta-ainepitoisuuksia, ja mallilaskelmien perusteella haitta-aineiden kulkeutumisajat pohjaveteen ovat Mansikkakuopan ampumaradalla hyvin pitkiä, kymmenistä tuhansista jopa yli sataan tuhanteen vuoteen.

Haulien ja luotien sisältämien raskasmetallien lisäksi haulikkoradoilla käytettävät savikiekot sisältävät pieniä pitoisuuksina PAH-yhdisteitä. Tyypillisesti Suomessa käytettävien savikiekkojen massasta 0,2–2,5 % on PAH-yhdisteitä. Ekokiekoissa PAH-yhdisteiden kokonaispitoisuus jää alle 0,001 %. PAH-yhdisteet ovat kuitenkin hyvin niukkaliukoisia ja yhdisteet pysyvät sitoutuneina kiekkomateriaaliin. BAT-oppaassa arvioidaan PAH-yhdisteiden kulkeutuvuus maaperässä vähäiseksi, eikä niiden leviäminen ratarakenteiden ulkopuolelle ole todennäköistä.

Haitta-aineiden kertyminen ratarakenteisiin

Ampumaratatoiminnan luonteen ja tehtyjen tutkimusten perusteella voidaan luotettavasti arvioida, mille alueille ampumaratojen haitta-aineet pääosin kertyvät eri radoilla. Luotiaseradoilla ratarakenteeksi katsotaan rata-alueen ampumapaikkojen, välialueen ja maalialueen pintamaa, johon ammunasta syntyvät jätteet kertyvät. Kivääri- ja pistooliradoilla haitta-ainekuormitus keskittyy pääasiassa taustavallin alaosan maalilaitteiden taakse (iskemäkohdat 0–0,5 m syvyyteen), sekä pienemmissä määrin taulualueelle ja ampumapaikkojen edustalle, jossa haitta-aineet ovat hienojakoisessa muodossa. Välialueella kuormitus on vähäistä. Liikkuvan maalin radoilla ja muunneltavilla radoilla (toiminnallinen ammunta) taustavallin kuormitus jakautuu taustavalliin tasaisemmin. Lajeissa, joissa ammutaan metalliseen maali-tiluun, luoti murskaantuu tauluun ja metallifragmentit leviävät taulun ympäristöön.

Haulikkoradan ratarakenteeksi katsotaan koko kiekkojen ja haulien leviämisalue. Skeet-radoilla haulit leviävät ampumasektorissa noin 200 metrin etäisyydelle ampumapaikasta. Haulikkoradoilla hauleja ja niistä peräisin olevia metalleja esiintyy ampumatoiminnan luonteen vuoksi lähes koko rata-alueen pintakerroksessa 0–0,1 m syvyydessä. Skeet-rata on puolimpyrjän muotoinen. Ampumapaikat 1–7 ovat puolimpyrjän kaarella ja paikka 8 tornien välisellä linjalla keskellä rataa. Skeet-radan kaarella vasemmassa päässä on korkea heitintorni (A) ja oikeassa päässä matala (B). Kiekot heitetään korkeasta tornista noin 3 m korkeudelta vinosti kohti matalaa tornia ja vastaavasti matalasta tornista noin 1 m korkeudelta kohti korkeaa tornia. Kiekkojen lentopituus on 67–69 m. Kilpailusääntöjen mukainen sallittu ampumalue on tornien välinen matka. Metsästyshaulikkoammunta tapahtuu skeet-radalla. Ampuja kiertää kierroksen aikana kahdeksan ampumapaikkaa, joista ammutaan yhteensä 25 kiekkoa. Kiekot lähetetään ampujan pyynnöstä ja ne tulevat satunnaisella viiveellä, joka on 0–3 sekuntia. Laajankankaan ampumaradalla on käytössä ainoastaan matala oikeanpuoleinen torni (B).

Haitta-aineiden leviämistä Laajankankaan ampumaradan skeet-radan alueella on tutkittu maastonmuodot, ampumapaikkojen sijainnit ja ampumakulmat huomioivalla tietokonepohjaisella laskennallisella 3D-mallilla. Haulien pääasiallinen leviämisalue kohdistuu 3D-tarkastelun perusteella ampumaratakiinteistölle. Lisäksi puusto Laajankankaan ampumaradalla rajoittaa haulien leviämistä merkittävästi. 3D-mallinnus ei huomioi puuttuvaa korkeaa heitintornia (A-torni). Voidaan kuitenkin arvioida, että haulien leviäminen radalla on tämän takia hieman suppeampaa kuin tavanomaisella skeet-radalla.

Tiedot ampumaradan ratarakenteiden kuormituksesta

Ratarakenteita, kuten taustavallia ja rata-alueen pintakerrosta ei BAT-oppaan (4/2014) mukaan katsota maaperäksi, vaan ratarakenteeksi, joka toiminnan loputtua voidaan poistaa. Uudessa AMPY-oppaassa (2023) on viitattu ratarakenteen osalta BAT-oppaaseen. Tästä syystä toiminnassa olevalla ampumaradalla rakennekerrosten metallimäärien ja -pitoisuuksien määrittäminen ei ole ampumaradan ympäristötutkimuksen pääasiallinen tarkoitus, vaan tavoitteena on arvioida metallien kulkeutumisesta ympäristöön mahdollisesti aiheutuvia vaikutuksia. Haitta-aineiden määrää rakenteissa arvioidaan ensisijaisesti laukausmäärän ja toiminta-ajan perusteella.

Laajankaan ampumaradan perustamisvuosi on 1980. Alkuun ampumaradalla on sijainnut kivääri- ja pienoiskiväärirata, haulikkorata on rakennettu 1982. Ampumaradalla haitta-aineiden kuormitus kohdistuu kivääri- ja pienoiskivääriradan taustavalliin ja osittain sivuvallihin. Haulikkoradalla kuormitus kohdistuu noin yhden hehtaarin kokoiselle alueelle kuivalle kangasmaastolle, maaperä alueella on karkealajitteista, jonka päälaajitetta ei ole selvitetty.

Laajankankaan ampumaradalla ratarakenteisiin kertyneiden haitta-aineiden määrää on arvioitu BAT-oppaan mukaisesti laskennallisesti toimintahistorian aikaisten laukausmääräarvioiden perusteella käyttäen keskivertopatruunoiden tietoja. Tiedot kertyneistä haitta-aineista on esitetty taulukossa 3. Kokonaisuudessaan ampumaradan rata-alueen kuormitus on noin 11 t Pb. Kuormituksesta suurin osa on haulikkoradalla (8,5 t Pb). Arvioitujen enimmäislaukausmäärien perusteella lyijyn määrä Laajankankaan ampumaradan ratarakenteissa tulee kasvamaan yhteensä enintään noin 386 kg/vuosi. Arvioitu kuormituksen kasvu lupahakemuksen mukaisella laukausmäärällä on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 3. Arvio ampumaradalle kertyneistä haitta-aineiden määrästä.

Kuormitus koko toiminta-aikana (kg)					
Rata	Lyijy	Kupari	Antimoni	Sinkki	Arseeni
Kiväärirata	2 300	233	26	26	0
Pienoiskiväärirata	44	0	0	0	0
Haulikkorata	8 486	0	175	0	31
Yhteensä	10 829	233	201	26	31
Laukausmäärä yhteensä	779 000				

Taulukko 4. Arvio kuormituksen kasvusta alueella.

Kuormituksen kasvu lupahakemuksen mukaisella laukausmäärällä (kg)					
Rata	Lyijy	Kupari	Antimoni	Sinkki	Arseeni
Kiväärirata	127	13	1	1	0
Pienoiskiväärirata	26	0	0	0	0
Haulikkorata	233	0	5	0	1
Yhteensä	386	13	6	1	1
Laukausmäärä vuodessa	42 000				

Haitta-aineiden leviämiseen ja vaikutuksiin liittyvät tekijät

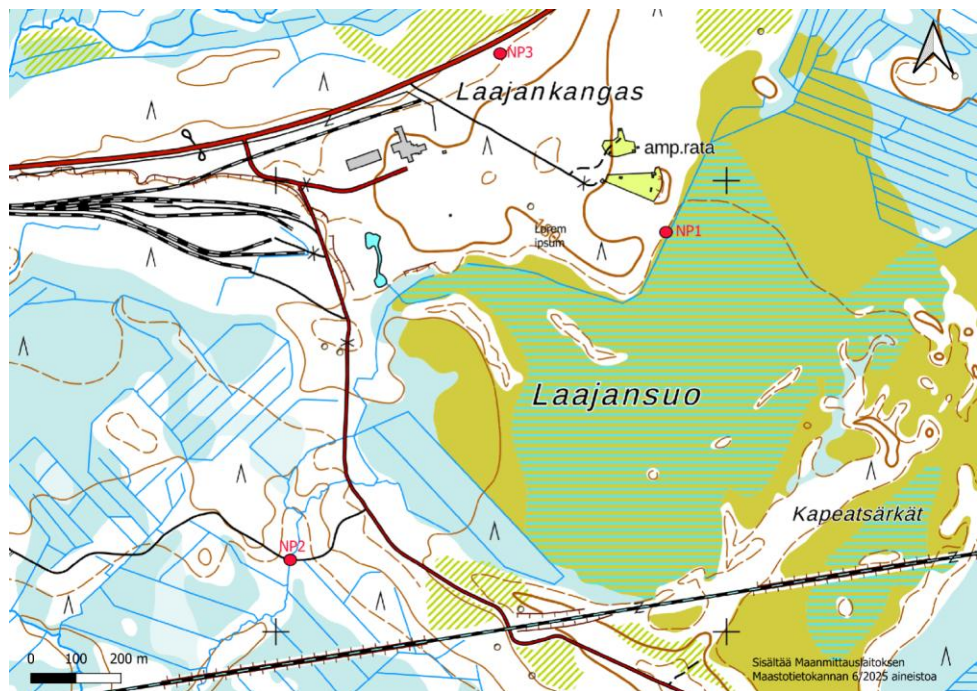
Haitta-aineiden leviäminen ja niiden ympäristövaikutukset riippuvat paikallisista olosuhteista, minkä vuoksi arviointi on hyvin kohdekohtaista. Haitta-aineiden kulkeutumisriski rata-alueen ulkopuolelle on merkittävin huomioon otettava tekijä arvioitaessa tarvittavia teknisiä ja toiminnallisia toimenpiteitä ampumaradan ympäristön suojelemiseksi. Ympäristövaikutusten hallinnan tarve ja taso määräytyvät todennäköisten ympäristövaikutusten ja -riskien perusteella. Ampumaradan haitta-aineiden hallintatarpeen arviointia on ohjeistettu BAT-oppaan liitteessä F. Arviointimenetelystä tutkitaan ja kuvataan toimintahistoria, maaperä-, pohjavesi- ja pintavesiolosuhteet sekä toiminnan aiheuttamat päästöt ja niiden vaikutus nykytilanteessa. Tarkastelu aloitetaan kattavalla esiselvityksellä, jonka jälkeen olemassa olevan ampumaradan tutkimustarpeen laajuus selvitetään tarkastelemalla kohdetta kolmessa eri luokassa: rata-alueen kuormitus, pintavesiolosuhteet ja pohjavesiolosuhteet.

Laajankankaan ampumaradan ympäristövaikutusten tutkimustarve on selvitetty BAT-oppaan mukaisella ampumaratojen tutkimustarpeen arvioinnilla. Laskennallisesti määritetty rata-alueen kuormitus on 11 t lyijyä. Kyseessä on 45 vuotta käytössä ollut pieni/keskikokoinen ampumarata, jolla on yksi haulikkorata. Etäisyys vastaanottavaan vesistöön on yli 300 metriä, eikä vesistöön liity erityisiä riskitekijöitä. Rata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, eikä alle 300 metrin etäisyydellä ole asutusta, jolla voisi olla kaivoja. Lähtötietojen perusteella ampumarata kuuluu tutkimustarveluokkaan perustason tutkimus. Tutkimustarveluokituksen mukaisen näytteenoton tuli sisältää seuraavat tutkimukset: pintavesinäytteenotto ampumaradan alapuolisesta ojasta (NP1), Laajanjoen vastaanottavan vesistön pintavesinäytteenotto (NP2) ja pintavesinäytteenotto ampumaradan alapuolisesta ojasta (NP3).

Perustason tutkimus

Perustason tutkimuksen päätavoitteena on selvittää ampumaratatoiminnan pintavesipäästöt ja niiden aiheuttama kuormitus lähimpään vesistöön sekä vesistön nykytila. Pintavesitutkimusten tavoitteena on tuottaa tarpeelliset tiedot ampumaratatoiminnan päästöistä pintavesiin ja pintavesien nykytilasta sekä arvioida toiminnasta aiheutuvia pitkän aikavälin pintavesiriskejä. Pintavesinäytteistä analysoidaan antimonin (Sb), arseenin (As), kuparin (Cu), lyijyn (Pb) ja sinkin (Zn) liukoiset pitoisuudet. Riskien arvioinnin kannalta raskasmetallien liukoisten pitoisuuksien määrittäminen on riittävä. Lisäksi vesinäytteille tehdään fysikaalis-kemialliset perusanalyysit (pH ja sähkönjohtavuus). Biosaatavien pitoisuuksien laskentaa varten pintavesinäytteistä määritetään myös liunneen orgaanisen hiilen (DOC) ja kalsiumin (Ca) pitoisuudet. Laajankankaan ampumaradalla näytteenottopisteille (purot) määritettiin lisäksi virtaamat mahdollisuuksien mukaisesti.

Alueella suoritettiin pintavesistä näytteenotto 23.4.2025 BioDo Oy:n toimesta. Vesinäytteet otettiin kuvassa 6 esitetyistä kohdista. Näytepisteestä NP1 näytettä ei pystytty ottamaan suoraan puron päävirrasta, koska alue oli erittäin märkää ja upottavaa. Lähimmästä vastaanottavasta vesistöstä (Laajanjoki, NP2) ei saatu pintavesinäytettä, koska maasto oli myös täällä liian vaikeakulkuista. Näyte otettiin ojasta hieman ennen Laajanjokeen päätymistä. Puolestaan näytepisteestä NP3 ei pystytty ottamaan näytettä, koska kohdassa ei ollut lainkaan vettä.

Kuva 6. Pintavesitutkimuksen näytteenoton sijainnit.

Tutkimusten perusteella voidaan todeta, että ampumaradan alapuolisesta ojasta otetusta näytteestä (NP1) ja läheltä vastaanottavaa vesistöä otetuissa näytteissä (NP2) lyijyn liukoinen pitoisuus alittaa vastaanottavan vesistön ympäristölaatunormin (14 µg/l, VNa 1308/2015) molempien näytteiden osalta (NP1 1,1 µg/l ja NP2 0,21 µg/l). Myös muiden metallien pitoisuudet näytteissä olivat alhaiset. Näytteenoton tulokset on esitetty alapuolella taulukossa 5.

Taulukko 5. Metallien liukoiset pitoisuudet 23.4.2025 otetuista pintavesinäytteistä.

Vertailuarvo	Metallien liukoiset pitoisuudet (µg/l)				
	As	Cu	Pb	Sb	Zn
Ympäristölaatunormi (VNa 1308/2015)	-	-	14	-	-
Näytepiste					
NP1	0,2	1,2	1,1	0,1	<5,0
NP2	0,2	3,8	0,21	0,1	6,6
NP3	-	-	-	-	-

Näytteenoton tulosten perusteella ampumaradan toiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta Laajansuon tai Laajanjoen vedenlaatuun.

Haitta-ainepäästöjen hallinnan tarpeen arviointi ja tulokset

Johtopäätösten läpinäkyvyyden ja selvitysten yhdenmukaisuuden takaamiseksi toiminnan aiheuttama ympäristöriski tulisi kuvata sekä sanallisesti että numeerisesti BAT-oppaassa esitetyn pisteytysjärjestelmän avulla. Eriksen pisteytetään ja kuvataan päästöpotentiaali (kuormitus) sekä pintavesi- ja pohjavesiriski. Pisteytystä sovelletaan riskienhallinnan tarpeen määrittämisessä BAT-oppaan mukaisesti ja johtopäätöksissä esitetään haitta-aineiden hallinnan tarve BAT-oppaan riskitasona sekä suositukset riskienhallintamenetelmiksi.

Ampumaratatoiminnan haitta-aineiden hallinnan tarve sekä parhaat käyttökelpoiset tekniikat määritellään kohdekohtaisesti toiminnan aiheuttaman pitkän aikavälin ympäristöriskin perusteella. Parhaalle käyttökelpoiselle tekniikalle on BAT-oppaassa määritelty neljä eri vaatimustasoa: taso 1 – matala ympäristöriski, taso 2a – kohonnut pintaveden pilaantumiseriski, vaikutukset paikallista laajempia, taso 2b – kohonnut pohjaveden pilaantumiseriski, joka kohdistuu luokiteltuun pohjavesialueeseen tai talousvesikäytössä olevaan muodostumaan ja taso 3 – korkea ympäristöriski tai todettu ympäristövaikutuksia.

Laajankankaan ampumaradan haitta-aineiden aiheuttaman ympäristöriskin määrittämisessä ja riskienhallinnan suunnittelussa on noudatettu BAT-oppaan mukaista pisteytystä päästöpotentiaalain, pintavesiriskin ja pohjavesiriskin osalta. Laajankankaan ampumaradan BAT-oppaan mukainen haitta-aineiden hallinnan tarvearviointi löytyy erillisestä ympäristölupahakemuksen liitteestä. Pisteytyksen perusteella Laajankankaan ampumaradan päästöpotentiaali on kohtalainen ja pinta- sekä pohjavesiriskit pieniä. Riskiluokituksessa radan katsotaan tällöin kuuluvan tasoon 1 (perustaso). Haitta-aineiden riskienhallinnan suunnittelun lähtökohdat perustason radalla on esitetty taulukossa 6.

Taulukko 6. BAT-selvityksen mukainen haitta-aineiden riskitaso ja riskienhallinnan suunnittelun lähtökohdat tason 1 radalle.

	Taso 1, perustaso
Haitta-aineriskin merkittävyys	Pieni päästöpotentiaali tai kohtalainen päästöpotentiaali ja pieni pinta/pohjavesiriski.
Riskin kuvaus	Haitta-aineiden kulkeutuminen rata-alueelta ympäristöön merkityksettömästi tai vähäistä. Vaikutukset paikallisia ja vähäisiä.
Vaatimukset luotiaseradoille	Käytön seuranta ja raportointi. Ulkopuolisten vesien hallinta. Kunnostus toiminnan loputtua.
Vaatimukset haulikoradoille	Käytön seuranta ja raportointi. Ulkopuolisten vesien hallinta. Kunnostus toiminnan loputtua.
Käytön seuranta	Laukausmäärät radoittain ja asetyypeittäin sekä toiminta-ajat.
Päästöjen ja vaikutusten tarkkailu	Ei pääsääntöisesti edellytetä. Tapauskohtaisesti rajoitettu tarkkailu vaikutusten mukaan kohdennetusti.
Aikataulu	-

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) ja ympäristön kannalta parhaat käytännöt (BEP)

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan BAT käsite on keskeisessä asemassa arvioitaessa ympäristönsuojelun vaatimustasoa ympäristönsuojelulain mukaisessa lupamenettelyssä ja se on tarkoitettu parantamaan ympäristönsuojelun tasoa, kehittämään ampumaratojen ympäristönsuojelun kustannustehokkuutta, yhtenäistämään ympäristölupien vaatimustasoa ja luomaan paremmat edellytykset tapauskohtaisten olosuhteiden huomioimiselle. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltaminen vähentää myös turhia ja virheellisiä investointeja. Myös ympäristönsuojelulaki korostaa, että ympäristölupahakemuksen käsittelyssä on huomioitava parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja käytäntöjen lisäksi niiden kohtuullisuus saavutettavaan hyötyyn päästöjen vähentämisessä. Ympäristöministeriön BAT-opas (4/2014) toimii ohjeena ympäristölupahakemusten laatijoille ja käsittelijöille. Oppaassa esitetään parhaat käyttökelpoiset tekniikat ja käytännöt ampumaratojen haitta-aine- ja melupäästöjen hallintaan, sekä ohjeelliset linjaukset kohdekohtaisesti soveltuvimman menetelmän valintaan. Laajankankaan ampumaradalla parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisessa noudatetaan melun osalta seuraavia periaatteita:

- Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa toiminnan hyväksyttävyyden lisäämiseksi ja haitan kokemisen tunteen vähentämiseksi (BEP)
- Käyttöaikojen suunnittelu, tiedottaminen toiminnasta ja yhteistyö naapurien ja sidosryhmien kanssa (BEP)
- Toimintaa ohjaavat luvat, säännöt ja niiden valvonta (BEP)

Haitta-aineiden aiheuttaman ympäristöriskin määrittämisessä ja riskinhallinnan suunnittelussa Laajankankaan ampumaradalla on noudatettu ympäristöministeriön BAT-oppaan (4/2014) mukaista pisteytystä ja toimenpidesuosituksia.

Terveys ja yleinen viihtyvyys

Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan terveyshaittaa eikä myöskään muuta häiriötä tai haittaa elinympäristön viihtyisyyteen. Ampumaradalla ammutaan pääosin sulan maan aikaan ja valoisalla, minkä vuoksi radan ympäristössä on paljon hiljaisia aikoja, jolloin ampumatoimintaa ei ole. Yöaikaan ampumista ei tapahdu. Melusapluunoiden alueelle jäävä yksityismaiden luonnonsuojelu alue Faban Tervahauta (YSA251088) on metsäluonnon suojelukohde. Ampumaradan toiminnoilla ei arvioida olevan vaikutuksia luonnonsuojelualueeseen.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA)

Toiminnan vaikutukset ympäristöön ovat vähäisiä, eikä toiminnan laajuus täytä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan lainsäädännön soveltamisedellytyksiä.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Hakijan arvion mukaan ampumaradan toiminnassa ei tapahdu sellaisia poikkeuksellisia tilanteita, jotka johtaisivat toiminnan aiheuttamien ympäristövaikutusten lisääntymiseen.

Turvallisuus

Kivääriradan alue on osittain aidattu ja tiellä puomi. Lisäksi rata-alueesta kertovat varoituskyltit, joita on ympäri rata aluetta. Suojausrakenteet ovat poliisin hyväksymiä.

Ampumaradan turvallisuuteen liittyvissä asioissa toimivaltainen viranomainen on poliisi. Poliisi suorittaa alueella määräajoin turvallisuuteen liittyviä lakisääteisiä tarkastuksia. Edellinen alueen turvallisuuteen liittyvä tarkastus on tehty vuonna 2024. Ampumaratojen turvallisuudesta säädetään ampumaratalaissa (763/2015) ja valtioneuvoston asetuksessa ampumaradoista (1307/2015).

Tarkkailu ja raportointi

Melu

Ampumaradan melupäästöä tullaan tarkkailemaan laukausmäärien perusteella. Mahdolliset valitukset melusta kirjataan ylös ja raportoidaan muun vuosiraportoinnin yhteydessä. Toiminnanharjoittaja pitää valvonnalla ja ohjeistuksella huolen, että radan käyttöaikoja noudatetaan.

Mahdollisia meluhaittoja ja häiriöitä voidaan estää huolehtimalla siitä, että altistuvien määrä ei lisäännä nykytilanteesta. Tämä voidaan tarvittaessa toteuttaa siten, että ampumatoiminnasta aiheutuvat melualueet eivät laajene meluselvityksessä määritettyjen meluvyöhykkeiden ulkopuolelle, eikä maakuntakaavan suunnittelumääräysten mukaisille alueille sijoiteta uusia häiriölle alttiita kohteita.

Maaperä ja ratarakenne

Haitta-aineiden kertymistä ratarakenteisiin ja sitä kautta ratakohtaista kuormituspotentiaalia seurataan vuositasolla laukausmäärien seurannan avulla.

Pintavesi

Laajankankaan ampumaradan pintavesiriski on arvioitu pieneksi. Näytteenoton tulosten perusteella ampumaradan toiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta Laajan-suon tai Laajanjoen vedenlaatuun. Laajankankaan ampumaradalla päästöjen ja vaikutusten tarkkailua ei tehdyn riskitarkastelun mukaisesti pääsääntöisesti nykytilanteessa edellytetä.

Pohjavesi

Laajankankaan ampumaradan pohjavesiriski on arvioitu pieneksi. Rata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, eikä pohjavettä käytetä radan läheisyydessä. BAT-oppaan mukaan tutkimus- tai tarkkailutarvetta ei pohjaveden osalta ole radoilla, joilla riski on arvioitu pieneksi. Laajankankaan ampumaradalle ei esitetä pohjaveden tarkkailua.

Muut vaikutukset ja tarkkailu

Syntyneistä jätteistä pidetään kirjanpitoa.

Kokonaisuudessaan tarkkailun tuloksista (laukausmäärät, vesinäytetulokset ja jätemäärät) kootaan vuosiraportti, joka toimitetaan lupaa valvovalle viranomaiselle vuosittain. Hakija esittää lisäksi, että tarkkailua voidaan tarvittaessa myöhemmin muuttaa valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla.

ASIAN KÄSITTELY**Vireilletulo**

Hakemus on tullut vireille 11.8.2025.

Hakemuksen täydentäminen

Hakemusta on täydennetty 12.8.2025.

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella 1.9.–8.10.2025. Kuulutusaikana hakemus ja siihen liittyvät julkiset asiakirjat ovat olleet nähtävillä Paltamon kunnan verkkosivuilla.

Naapurin kuuleminen

Hakemuksesta on kuultu ampumarata-alueen lähinaapureita hakemuksen vireille tulon jälkeen.

Muistutukset ja mielipiteet

Lupahakemuksesta ei jätetty muistutuksia eikä mielipiteitä.

Tarkastukset ja neuvottelut

Alueella on suoritettu tarkastus 13.8.2025. Tarkastuksessa todettiin alueen olevan lupahakemuksen mukainen.

Lausunnot

Asiasta on pyydetty lausunnot 14.8.2025 Oulun poliisilaitokselta, Kainuun ELY-keskukselta ja Kainuun ympäristöterveyspalveluilta.

Oulun poliisilaitos ja Kainuun ELY-keskus eivät jättäneet lausuntoa.

Kainuun ympäristöterveyspalvelut 8.9.2025:

Terveystensuojeluviranomainen on tutustunut hakemukseen liitteineen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Pohjavesi

Mikäli ampumaradan maaperää muokataan, tulee noudattaa riittävää varovaisuutta, jotta raskasmetalleja ei pääse vapautumaan ympäristöön.

Vaikka pohjavesiin kohdistuva riski on arvioitu pieneksi, eikä lähiympäristössä ole luokiteltuja pohjavesialueita tai talousvesikaivoja, tulee toimijan kuitenkin omalla toiminnallaan varmistaa, että pohjaveden pilaantumista tai sen vaaraa ei aiheudu.

Pintavesi

Hakemuksen mukaan ampumaradan toiminnalla ei ole vaikutusta lähialueen pintavesiin. Terveystensuojeluviranomainen huomauttaa, että ampumaradan yläpuolisista vesistä ei ole näytetuloksia, joten vertailua luonnollisiin taustapitoisuuksiin ei voida tehdä ja vaikutusten arviointi jää siten vajavaiseksi. Lisäksi hakemuksessa on esitetty tulokset vain yhdestä pintavesinäytteenotosta, joten tietoa pidemmän ajan trendistä ja vuodenaikojen välisestä vaihtelusta ei ole.

Melu

Hakemuksen mukaan ampumaradan toiminnasta ei aiheudu meluhaittaa, sillä sapluunamallin perusteella ampumamelu alittaa sille asetetut ohjearvot. Terveystensuojeluviranomainen huomauttaa, että melu saatetaan kuitenkin kokea häiritsevänä, vaikka ohjearvot alittaisivatkin. Haulikkoradan pääampumasuunta on kohti lähintä asutusta, minkä lisäksi toimija arvioi vuosittaisten laukausmäärien kasvavan 50 %:lla, mikä voi lisätä ampumamelun häiritsevyyttä. Siten terveystensuojeluviranomainen esittää toiminta-aikojen rajoittamista iltojen osalta tai lupamääräyksiin valvovalle viranomaiselle mahdollisuutta rajoittaa toiminta-aikoja luvan myöntämisen jälkeen, mikäli ampumamelusta todetaan aiheutuvan häiriötä lähialueelle.

RATKAISU

Ympäristötarkastaja Jenni Kuronen

Ympäristötarkastaja myöntää Paltamon riistanhoitoyhdistykselle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan ulkona sijaitsevalle Laajankankaan ampumaradalle kiinteistölle 578-405-67-1.

Luvan myöntäminen edellyttää, että toiminta toteutetaan ja ylläpidetään hakemuksessa esitettyjen tietojen mukaisesti ja toiminnassa noudatetaan seuraavia lupamääräyksiä:

Lupamääräykset

1. Ampumarata saa käyttää lupahakemuksen mukaiseen toimintaan esitetyillä radoilla ja ampumapaikoilla.
2. Ampumaradalla saa ampua enintään 42 000 laukausta vuodessa hakemuksen mukaisilla aseilla.
3. Ammunta radalla on sallittu ma–su klo 7.00–22.00. Ammunta on kielletty juhlapyhinä ja niiden aattoina.

Mikäli kilpailut tai muut tapahtumat aiheuttavat tarvetta poiketa ammunta-ajoista, tulee poikkeamisesta tehdä ilmoitus lupaa valvovalle viranomaiselle vähintään 30 vuorokautta ennen tapahtumaa. Alueen lähiasukkaita tulee tiedottaa tavanomaisesta poikkeavasta toiminnasta vähintään kahta viikkoa ennen tapahtumaa.

4. Toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö, joka tuntee radan toiminnan, sen ympäristövaikutukset, sitä koskevat ympäristönsuojelusäännökset ja -määräykset sekä vastaa luvan noudattamisesta ja radan käyttäjien ohjeistamisesta.
5. Ampumaradan sisäänkäynnin yhteyteen on sijoitettava ajan tasalla pidettävä opastaulu, josta ilmenee ampumaradan toiminta-ajat, käyttäjiä koskevat määräykset ja ohjeet sekä vastuuhenkilön nimi ja puhelinnumero.
6. Ampumaradan toiminta-alue on merkittävä maastoon selkeästi.
7. Toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssivakiolla (L Almax) määritettynä asumiseen käytettävillä alueilla 65 dB eikä loma-asumiseen käytettävillä alueilla 60 dB.

Valvova viranomainen voi tarvittaessa määrätä luvanhaltijan teettämään melumittauksia tai -selvityksiä ja ryhtymään niiden perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin.

8. Ratarakenteiden kuntoa ja toimivuutta on tarkkailtava ja ne on huollettava säännöllisesti ja vauriot on korjattava viipymättä. Alueella tehtävistä maaperää tai ratarakennetta muokkaavista kunnostustöistä tulee toimittaa suunnitelma hyväksyttäväksi lupaa valvovalle viranomaiselle.
9. Kivääriradan taustavallin puoleisessa päädyssä on huomioitava vesilintujen oleskelu-, muutto- tai pesimäpaikoiksi soveltuvien kosteikkoalueiden suoja-vyöhykkeellä vaikuttava lyijyhaulirajoitus.
10. Valvova viranomainen voi tarvittaessa määrätä luvanhaltijan selvittämään ampumaradan vaikutusalueen pinta- tai pohjavesien tilan ja velvoittaa luvanhaltijan ryhtymään selvitysten perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin.
11. Toiminta on järjestettävä niin, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän ja ettei jätteistä aiheudu roskaantumista, hajuhaittaa, epäsiisteyttä tai muuta ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveystahetta.

Hylsy- ja muut ampumajätteet on kerättävä säännöllisesti ampumapaikoilta ja niiden välittömästä läheisyydestä. Toiminnassa syntyvät jätteet on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi asianmukaiseen käsittelyyn.

12. Poikkeuksellisia päästöjä aiheuttavista häiriötilanteista sekä muista vahingoista ja onnettomuuksista, joista voi aiheutua ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, on viipymättä ilmoitettava lupaa valvovalle viranomaiselle.

Luvanhaltijan on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin vahinkojen ja haittojen torjumiseksi, tilanteen palauttamiseksi ennalleen ja tarpeellisen tarkkailun järjestämiseksi sekä tapahtuneen toistumisen estämiseksi.

13. Luvanhaltijan tulee seurata ampumaratatoiminnan parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen (BEP) kehitystä sekä ottaa niitä soveltuvin osin käyttöön, mikäli ne vähentävät ympäristön pilaantumista tai häiriintyviin kohteisiin kohdistuvia meluhaittoja.
14. Luvanhaltijan on pidettävä kirjaa ja toimitettava yhteenvetoraportti vuosittain helmikuun loppuun mennessä valvovalle viranomaiselle edellisen vuoden toiminnasta. Raportin tulee sisältää:

- niiden päivien lukumäärä, jolloin vuoden aikana on ollut ampumistointia
- vuoden aikana järjestettyjen kilpailujen ajankohdat ja osallistujamäärät
- vuoden aikana ammuttujen laukausten lukumäärä radoittain ja ampumalajeittain eriteltynä
- tiedot jätteistä (laatu ja määrä) ja niiden toimituspaikoista
- alueella tehdyt huoltotoimenpiteet (muun muassa mahdolliset maamasojen vaihdot)
- tiedot tehdyistä tarkkailuista, havainnoista, näytteidenotosta ja mittauksista sekä niiden tulokset

- radan toiminnasta tulleet mahdolliset ilmoitukset tai valitukset
- häiriö- ja poikkeustilanteet sekä suoritettut toimenpiteet.

15. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava lupaa valvovalle viranomaiselle välittömästi.

16. Toiminnan loputtua ampumarata-alue on kunnostettava ja ratarakenteet on poistettava. Luvanhaltijan on toimitettava valvovalle viranomaiselle vähintään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista yksityiskohtainen suunnitelma toiminnan lopettamisen yhteydessä tehtävistä ympäristön pilaantumisen vaaraa ehkäisevistä toimenpiteistä, kuten maaperän puhdistamisesta, vesiensuojelusta ja lopettamisen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailusta. Suunnitelmasta tulee ilmetä ainakin seuraavat asiat:

- selvitys maaperän tilasta ja pilaantumisen laajuudesta (mittaus- tai analyysitulokset haitta-aineiden pitoisuuksista alueella ja riskiarvio)
- suunnitelma maaperän kunnostuksesta
- suunnitelma rakenteiden ja rakennusten purkamisesta ja arvio purkamisesta muodostuvista jätteistä ja niiden käsittelystä
- arvio ympäristövaikutusten jälkitarkkailutarpeesta.

Ratkaisun perustelut

Ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa tai sen nojalla on säädetty.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa 1) terveyshaittaa, 2) merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa, 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta, 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Tämän päätöksen ja lupahakemuksen mukaisesti toimittaessa Laajankankaan ampumaradan toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan vaarantumista tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä naapuruussuhteista annetun lain mukaista kohtuutonta rasitusta naapureille.

Toimintaa on harjoitettu nykyisellä alueella 1980-luvulta lähtien. Toiminnasta ei ole tullut valituksia. Lupamääräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan luonne, sijainti, vaikutusalueen ominaisuudet ja toiminnan historia sekä toiminnan aiheuttama pilaantumis- ja onnettomuusriski. Alueella ei ole voimassa olevaa tai viireillä olevaa asema- tai yleiskaavaa. Toiminta on voimassa olevan maakuntakaavan mukaista.

Lupamääräysten perustelut

1. lupamääräys

Määräyksellä vahvistetaan luvanmukainen toiminta ja ne radat ja ampumapaikat, joille lupa on myönnetty ja joiden toiminta täyttää ympäristönsuojelulain mukaiset

vaatimukset tai joiden toiminta voidaan sellaiseksi saattaa annetuilla lupamääräyksillä. (YSL 52 §)

2. lupamääräys

Ammunta radalla on sallittu vain hakemuksessa esitetyillä aseilla, ja laukausten määrä on rajattu hakemuksessa esitetyn mukaisesti 42 000 laukaukseen vuodessa. (YSL 52 §, 62 §)

3. lupamääräys

Annetut käyttöajat ovat tarpeellisia melun ja viihtyisyyshaittojen ehkäisemiseksi. Asetetut ampuma-ajat ovat juhlapyyhiä ja niiden aattoja koskevaa rajoitusta lukuun ottamatta hakemuksen mukaiset. Ampuma-aikoja myönnettäessä on huomioitu melusapluunamallin tulokset ja vuosittaiset laukausmäärät.

Määräyksellä huomioidaan kilpailujen ja muiden radan normaalikäytöstä poikkeavien tapahtumien vaikutukset. (YSL 7 §, 52 §, NaapL 17 §)

4. lupamääräys

Vastuuhenkilön nimeäminen on tarpeellinen ampumaradan ympäristönsuojelun riittävän tason turvaamiseksi, lupamääräysten noudattamiseksi ja eri tahojen yhteistyön helpottamiseksi. (YSL 52 §)

5. lupamääräys

Ampumaradan toiminnan käytön tiedottamista koskeva määräys on tarpeellinen ampumaradan käyttöä koskevien määräysten noudattamisen sekä häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa toimimisen kannalta. (YSL 20 §, 52 §)

6. lupamääräys

Maaperän pilaantumista aiheuttavan toiminnan merkitseminen maastoon on tarpeellinen luvan valvomiseksi ja pilaantuneisuuden laajuuden selvittämiseksi. (YSL 52 §, VNa 713/2014 15 §)

7. lupamääräys

Määräyksellä ehkäistään ympäristön yleisen viihtyisyyden vähentymistä, terveyshaittaa tai naapurussuhdelain mukaista kohtuutonta rasisusta, jota ampumaratatoiminnan melusta voi aiheutua. Määräyksen melutason ohjearvot on määriteltävä valtioneuvoston päätöksen (VNp 53/1997) melutason ohjearvojen mukaisiksi.

Määräykseen sisällytetään mahdollisuus antaa tarvittaessa tarkentavia määräyksiä tai edellyttää lisätoimenpiteitä ilmenevien meluhaittojen ehkäisemiseksi, koska melun leviämismallinnukseen sisältyy lähtötietoihin ja laskentaolettamuksiin liittyviä epävarmuuksia. (YSL 7 §, 52 §, 62 §, 142 §, NaapL 17 §, VNp 53/1997)

8. lupamääräys

Määräyksellä suojellaan maaperää ja estetään haitta-aineiden leviäminen toimintalueen ulkopuolelle. (YSL 52 §, 62 §, 66 §)

9. lupamääräys

Määräyksellä huomioidaan EU:n komission tammikuussa 2021 hyväksymä lyijyhau-lirajoitus kosteikkoalueen suojavyöhykkeelle sijoittuvalla rata-alueella. (Euroopan komission asetus (EU) 2021/57)

10. lupamääräys

Määräyksellä mahdollistetaan pinta- ja pohjavesien tilan selvittäminen toiminnan aiheuttamien vaikutusten arvioimiseksi. (YSL 52 §, 62 §, 66 §, 171 §)

11. lupamääräys

Jätteistä ja jätehuollosta annettu määräys on annettu jätelain etusijajärjestyksen toteutumiseksi. Annettu määräys ehkäisee ja torjuu jätteistä aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle. Jätehuollon asianmukaisella toteuttamisella vähennetään maaperän ja vesistön pilaantumisen vaaraa ja roskaantumista. (YSL 7 §, 52 §, 58 §, JL 8 §, 13 §, 28 §)

12. lupamääräys

Määräyksellä ehkäistään häiriö- ja poikkeuksellisissa tilanteissa mahdollisesti syntyviä päästöjä ja niistä aiheutuvia haittoja.

Välittömällä torjuntatoimilla voidaan vähentää tai estää vahinkojen, haitallisten päästöjen ja niistä aiheutuvien ympäristövaikutusten syntyminen. (YSL 123 §)

13. lupamääräys

Parhaalla käyttökelpoisella tekniikalla tarkoitetaan mahdollisimman tehokkaita ja kehittyneitä, teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisia puhdistusmenetelmiä sekä toimintatapoja, joilla voidaan ehkäistä toiminnan aiheuttama ympäristön pilaantuminen tai tehokkaimmin vähentää sitä. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittyminen voi mahdollistaa päästöjen ja niiden vaikutusten olennaisen vähentämisen ilman kohtuuttomia kustannuksia. (YSL 20 §, 52 § ja 53 §)

14. lupamääräys

Määräyksellä varmistetaan toiminnan tarkkailun, seurannan ja valvonnan toteutuminen. Toimitettujen tietojen avulla valvova viranomainen voi varmistua, että toiminta on luvan ja lupahakemuksen mukaista. (YSL 62 § ja JL 118–120 §).

15. lupamääräys

Määräyksellä varmistetaan toiminnassa tapahtuvien muutosten valvonta. (YSL 170 §)

16. lupamääräys

Määräyksillä varmistetaan, että toiminnan lopettamisen yhteydessä paikalla tehdään tarvittavat toimet, joilla selvitetään ja poistetaan haitalliset ympäristövaikutukset. (YSL 94 § ja 170 §)

Lausuntojen huomioiminen

Kainuun ympäristöterveyspalvelujen lausunto on huomioitu lupaharkinnassa.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 6–8, 11, 12, 14–17, 20, 22, 27–29, 34, 39–40, 42–44, 48, 49, 52, 53, 58, 62, 66, 70, 83, 85, 85 a, 87, 94, 123, 133–135, 170–172, 190, 191, 198, 199, 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014): 2, 11–15 §

Jätelaki (646/2011): 8, 12, 13, 15, 28, 29, 72, 118, 119, 120, 122 §

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997): 2, 3 §

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920): 17 §

Euroopan komission asetus (EU) 2021/57

Luonnonsuojelulaki (9/2023)

Paltamon kunnan hallintosäntö (hyväksytty valtuustossa 27.5.2025)

Paltamon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksuperusteet ja taksa (hyväksytty kunnanhallituksessa 16.1.2024)

Luvan voimassaoloaika

Lupapäätös on voimassa toistaiseksi sen tultua lainvoimaiseksi. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on haettava erikseen lupa.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain, jätelain tai muun säätelyn nojalla tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

Aloitushupa

Luvanhaltijalle myönnetään ympäristönsuojelulain 199 §:n mukainen lupa aloittaa lupapäätöksen mukainen toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Aloitusluvan myöntäminen ei tee mahdollista muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Vakuus

Toiminnan aloittamiselle ei vaadita vakuuden asettamista.

Maksut**Käsittelymaksut ja niiden määräytyminen**

Tämän lupapäätöksen käsittelymaksu on 1 400 euroa. Maksun määräämisessä sovelletaan 1.2.2024 voimaan tullutta Paltamon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksuperusteita ja taksaa.

Valvontamaksu

Ympäristöluvan valvontamaksu peritään Paltamon kunnan ympäristönvalvontaohjelman mukaisesti kulloinkin voimassa olevan taksan mukaan.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Paltamon riistanhoitoyhdistys

Lupa- ja valvontavirasto
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Oulun poliisilaitos
Paltamon kunta, lupa- ja valvontalautakunta

Päätös julkaistaan Paltamon kunnan verkkosivuilla.

Päiväys ja allekirjoitus

Paltamo 14.01.2026

Päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

Kuronen Jenni
Ympäristötarkastaja

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*).

Valitusoikeus on myös:

- rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät
- toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät
- valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella
- asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta.

Valitus liitteineen on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valitusaika päättyy: **20.2.2026**

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle.

Valitus toimitetaan ensisijaisesti hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisen asiointipalvelun kautta: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Hallinto-oikeuden asiointipalvelun QR-koodi.

Valituksen voi toimittaa myös suoraan Vaasan hallinto-oikeudelle sähköpostitse tai hallinto-oikeuden kirjaamoon henkilökohtaisesti, lähetin, asiamiehen tai Postin välityksellä.

Postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
Käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs.
Sähköpostiosoite:	vaasa.hao@oikeus.fi
Faksinumero:	029 56 42 760
Puhelinnumero:	029 56 42 780

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti tai sähköisessä muodossa.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviran-omaisessa. Asianajan tai yleisen oikeusavustajan tulee kuitenkin esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomaisen niin määrää.

Valitukseen on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu päätöksen tehneelle viranomaiselle

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Valtioneuvosto vahvistaa vuosittain oikeudenkäyntimaksun suuruuden.